

DEBRECZENI UJSÁG

Előfizetés:

Helyben:	Vidéken:
Egy óra 18.000 K	Egy óra 20.000 K
Három óra 54.000 K	Három óra 60.000 K
Egyes szám köznap 800	vasár- és ünnepnap 1200

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató:

THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Kossuth utca 3. szám alatt I. emelet.
A Debreceni Első Takarékpénztár épületében.
Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

A szanálás és a külföld.

A szanálási javaslat elfogadásával a külföld különös figyelemmel fordul most a magyar kérdés felé. A lapok Newyorktól kezdve a kis államokig végig, nagy cikket szentelnek az ország politikai és gazdasági ügyei ismertetésének és ami a legfontosabb, ezek az ismertetések egytől-egytől nagyon rokonszenvesen és elismerően szólnak Magyarországról.

A magyar szanálás legközelebb talán bennünket érdekel, mert hiszen gyomorra és idegére megy. A nagy nyomor és szenvedés után vágyva vágyja mindenki azt az időt, amikor jobb megélhetést nyugalmat és igaz békét talál.

Eltekintve azonban saját érdekünkötől, ma már európai, sőt világszerte a mi talpraállásunk. Az idő beigazolta és meggyőzte Franciaországot és a kivant kivételével talán az egész világot, hogy a világ mai gazdasági bajainak és krízisének egyik fő oka a mai Középeurópa, melyet egy közös gazdasági egység helyett ezer részre tépett a béke. Tagadhatatlan az is, hogy Középeurópa egyik fő oka a mai Középeurópa, melyet egy közös gazdasági egység helyett ezer részre tépett a béke. Tagadhatatlan az is, hogy Középeurópa egyik fő oka a mai Középeurópa, melyet egy közös gazdasági egység helyett ezer részre tépett a béke.

A beteg szervezetnek is gyógyulást jelent, ha ezt a központi magvat új erőre segítik, mert a gyógyulásával lassan megindulhat a gyógyulási folyamata az egész Dunamedénben.

Nem véletlen, hogy a magyar kölcsön jórészt Anglia jegyzi és amerikai ellenőr jön Budapestre. A világ ez a két nagy gyakorlati és kereskedő állama érzi a legjobban a hajlék és betegségeket Európa testében keletén. Kereskedelme urat, módot kíván az elhelyezkedéshez, a kelet felé való terjeszkedéshez. Ezek az utak pedig elsősorban Magyarországon visznek át, Magyarország ugyanis a kelet kereskedelmének gócpontja és elosztóhelye legyen.

Nemcsak a 250 millió aranykorona az, mely majd összekapcsol bennünket ezután elsősorban Angliával és Amerikával, de súlyosabb ennél sokkal a kereskedelmi és gazdasági érdekek sora. A kölcsön vissza kell áztatni, de amit a kölcsön a szanálás hoz és itt tart, amivel összeforrasztja majd Magyarországot a hatalmas világbirodalommal, a világ kereskedelmével, az ezután is itt marad.

Ez a kapcsolat pedig igen nagy érték nekünk, mert nemcsak fontos tényezője leszünk ennek a révén a világgazdaságnak, a világforgalomnak, de az anyagi a közös érdek kapcsolata lassan majd sok-sok mindent visszahoz és megváltoztat idehaza és körülöttünk, ami a háboru, a békék, a nyomor e földön elpusztított bűnös kézzel.

A belügyminiszter elfoglalta hivatalát.

Rendelést ad ki a kormány, hogy április két utolsó és május hét első napján semmiféle gyűlést vagy felvonulást nem szabad tartani.

Rakovszky Iván belügyminiszter ma reggel foglalta el újra hivatalát. Ezzel a ténnyel természetesen megdőlték mind azok a kombinációk, amelyek a belügyminiszter távozásáról szóltak, de megdőlték azok is, amelyek a belügyminiszter és miniszterelnök között felmerült állítólagos ellentétekre vonatkoztak. Természetesen nem áll fenn az, hogy a miniszterelnök az ellenzékekkel állítólag olyan természetű meg egyezést kötött, a melyet a belügyminiszter nem hajlandó vállalni. A híresztelés főként az internálótáborok felállítására célozott. Ezzel szemben köztudomású, hogy Rakovszky Iván az a régi álláspontja, hogy az internálásokat az önkormányzat intenciója szerint nyomban hajlandó megszüntetni, mielőtt a büntetőtörvénykönyv megváltoztatásáig megváltoznának.

Ezzel kapcsolatban Rakovszky Iván belügyminiszter ma reggel kijelentette, hogy ezt a felfogást változatlanul vallja és megváltoztatása szerint az internálásra

csak azért van szükség, mert a büntető törvénykönyv a mai viszonyok között nem teljesen megfelelő.

A közelgő május 1-ével kapcsolatosan a szélső baloldali pártok ép úgy, mint a szélső jobboldali pártok híre szerint nagyobb megmozdulásra készültek. A hatóságok már udomást szereztek arról, hogy főként a fővárosban, de az ország különböző vidékein is nagyobb szabású tüntetéseket készítenek elő mindkét oldalon. Ennek következtében a kormány úgy határozott, hogy rendeletet ad ki, amelynek értelmében április két utolsó és május két első napján semmiféle gyűlést, vagy felvonulást nem lehet tartani. A belügyminiszter az erre vonatkozó rendeletet ma délelőtt írta alá és megküldte az összes illetékes hatóságoknak. Miután a hivatalos lap nem jelenik meg, ezért csupán közvetlenül a hatóságokkal közölték a belügyminiszter rendeletét.

Jugoszlávia nem hajlandó segíteni Romániát az oroszok ellen.

Franciaország hiábavaló fáradozása.

Belgrád, apr. 25. Cseh sajtóiroda: Franciaországnak a fáradozásait, hogy a délszláv királyságot egy Romániával

Oroszország ellen köteendő szövetség számára megnyerje, a nyilvánosság, a leghatározottabban céltalannak tartja, mert Szerbia Oroszország ellen sohasem fog hadat viselni legkevésbé Beszarabia miatt.

A kormányt támogató radikális véleménye kijelenti, hogy az SHS. királyságot semmiféle érdek nem kényszerítheti arra, hogy melyekben érdekei és a testvériségi kötelek ellenére sikra szálljon egy kétes szövetség mellett, amely a latinság örök bizonyságát pózba vágja magát hiott ezt a latinságot kizárólag a

volt római imperializmus gonosztevégyarmatai teremteték meg.

A Politika kifejti, hogy a románok a törökökkel kereshetnek segítséget Oroszország ellen, sőt esetleg találhatnak is, Belgrádban azonban soha sem. Románia eredményes diplomataja Mária királynő is hamarabb szerezheti meg Besszarabiát Moszkvában, mint Belgrádban.

A Novosty a szerb agrárok napja azt írja, hogy Románia új orientálása a kivant végét jelentené, mert egy Oroszország elleni szövetséget a Románia és Csehország, valamint az SHS. királyság közti szövetség nem viselhet el. Ez a két utóbbi állam sohasem fog Csehország ellen fellépni, sőt ellenkezőleg az orosz nép oldalán fog állni.

Az új lakásrendelet legfontosabb rendelkezései.

Üzletekre vonatkozóan az alappér az 1917. novemberi negyed aranykoronában számított bérösszegnek 18%-a

A közeli napokban fog megjelenni az új lakásrendelet, amelynek lényege a következőkben foglalható össze.

A főbérlet által bérelt lakásra nézve az alappér kiszámításánál az 1917. novemberi negyedre fizetett bér. Ezt aranykoronában lerótt bérösszegnek tekintik és

az 1917. november 1-én fizetett bérösszeg 7 százalékát kell most május 1-én alappérgyanánt fizetni. Hogy az arany korona hány ezerszeres szorzószámmal veendő, arra nézve a pénzügyminiszter holnap vagy holnap után rendeletet fog kiadni.

Az albbérleti összegek megállapítása továbbra is teljesen szabad. Ugyan így a nyaralók bérösszege is. A törzs bért a kincstári haszonrészesedést, a közüzemi pótlékot és a házmesterpénzt egy összegben kell lefizetni, te-

hát részletfizetés nincsen, legkésőbb május 15-ig. A házi ur május 5-ig köteles a bérlővel az 1917. novemberi negyedre szóló alappért közölni, ha a bérlő úgy véli, hogy a vele közölt 1917. november 1-i alappér aránytalanul nagy, akkor annak hivatalos megállapításáért a bírósághoz fordulhat. Addig, amíg a bíróság döntést hoz a legközelebbi negyedre rendeltetleg megszabott összeget köteles a bérlő fizetni. Ha a házi ur nem tudja megállapítani az 1917. novemberi bérletet, vagy a bérlőnek kétségei támadnak, a bérösszeg nagysága felől, a bérlő az előjárásighoz fordulhat. Az 1924. augusztusában az 1917. novemberi alappér 7 százaléka helyett 10 százalékot, üzletek után 18 százalék helyett 26 százalékot kell fizetni.

Kitűnő férfi fehérneműk Frank Edénél

Péncs és szivartárcák, női táskák, bőrből és sejből, Jelvénye, Bördiás-Dávidházy Kálmán könyvtárosa és könyvtárosa r. t.-nél, Debrecen, Fűvészkert-u 9.

Vasvármegye bizalma a kormány iránt.

Szombathely, április 24. Vasvármegye törvényhatósági bizottsága ma rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen városi Szabó László kormányfőtanácsos indítványára elhatározta, hogy a szanálási törvényjavaslatok kereshetevitelé alkalmasból táviratilag üdvözi a kormányt, a nemzetgyűlést, Bethlen miniszterelnököt, Korányi pénzügyminisztert és Kállay volt pénzügyminisztert és őket támogatásukról biztosítja. A törvényhatósági bizottság elismerését nyilvánítja a kormánynak és különösen Bethlen miniszterelnöknek, valamint Korányi pénzügyminiszternek azért az emberfelelti eredményes munkájukért, amit a szanálási javaslatok előkészítése, a zálogjogok feloldása, a külföldi kölcsön megszerzése és a jóvátétel kérdésének megoldása érdekében a külföldön kifejtették és amivel a nemzet jobb jövőének alapjait megvetették.

Zárgyalások Magyarország és Szerbia között.

Budapest, apr. 24. A Magyarország és Szerbia között Budapestben folytatásban lévő tárgyalások a tegnapi megalakult albizottságokban ma folytatódottak. Az albizottságok elő a következő kérdéseket utalták: állampolgárság, magyar államadók, alapítványok, irattárak, határszék forgalom, kölcsönös védekezés csempészés ellen, közzéi apolási díj, ragályos betegségek elleni védekezés stb.

Párisból Konstantinápolyig repülőgépen.

Budapest, április 24. Pelleiter d'Oisr francia aviatikus, aki ma reggel indult el a Páris melletti Baurgetből, hogy a Páris-konstantinápolyi utat megtegye, csakor áthaladt a Mátvás-téri repülőter felett. Leszállás nélkül tette meg 7 óra alatt az 1400 kilométeres utat. Az aviatikus nem állott meg es miután egészen alacsonyban leereszkedett, hogy felismerhessék, újból a magasba emelkedett és folytatta útját. Ez az első alkalom, amikor repülőgépen leszállás nélkül tették meg az utat Páristól Budapestig.

Cseh-olasz szerződés készül.

Páris, apr. 24. A Matin prágai tudósítója írja, hogy Massarik olaszországi útjának egy Csehország és Olaszország közti szerződés megkötés a célja. A szerződés megpecsételi Csehországnak az olasz jugoszláv antanthoz való csatlakozását és újból megerősíti a két szlav utóállam szövetségét. Az új szövetség szerződést dr. Benes irányítási alapján a garanciális paktumnak ugyanolyan alapelvei jellemzik, mint a francia-cseh szerződést.

Kultur-est a MANSZ Erzsébet női énekkarának javára.

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének valamennyi szakosztálya most szombaton és vasárnapon a városi színház dísztermében elsőrangú művészi erők közreműködésével, rendkívül magas színvonalú kulturalestet rendez. A tiszta jövedelem a most létesült Erzsébet női énekkar javára lesz. Jegyek Molnár divatru üzletében kaphatók 15, 12 és 5 ezer koronáért és este a pénztárnál. A kulturlest minden tekintetben a legfényesebbnek ígérkezik.

A KANSz vezérttkára Debrecenben.

Nyilatkozott a köztisztviselők ügyéről.

Debrecen, április 24.

Dr. Javornitzky Jenő m. kir. igazságügyminiszteri szemrevételező főtanácsos a KANSz vezérttkára szerdán este Debrecenbe érkezett. Csütörtökön a királyi táblán tartott igazságügyi segédhivatali vizsgán vett részt, amelynek egyik előadója Javornitzky itt tartózkodása alatt a KANSz itteni vezetőségével is érintkezésbe lépett és velük beható tárgyalásokat folytatott, amelyek az összes függő kérdéseket felölelték.

Dr. Javornitzky Jenő vezérttkár a köztisztviselőket érdeklő aktuális ügyekről a következő nyilatkozatot tette:

A KANSz arra törekedett, hogy a szanálási javaslatokba vegyék be azt a köztisztviselőket, amely szerint a tényleges alkalmazottak illetményeit meg fogják állapítani. Sajnos a kormány ezt a ki-

vánságot nem honorálta. Sikertelen azonban a kormányt a nyugdíjas közalkalmazottak ügyében sokkal kedvezőbb álláspontra bírni. A KANSz elérte azt, hogy az eredetileg tervbevétt 80 százalékos nyugdíj helyett, amely általános 20 százalékos illetményesökéntest, — a kevesebb szolgálati évvel bíróknál lényegesen többet, — jelentett volna, alacsonyabb nyugdíjesszámot állapítsanak meg.

A május havi illetményekre vonatkozólag kijelentette Javornitzky dr., hogy a tegnapi minisztertanács foglalkozott ezzel a kérdéssel, azonban a döntésről még nincs tudomásuk. A husvétii segélyekre vonatkozólag a tárgyalások folynak. A kedvezményes ruhaalközüve előrehaladott stádiumban van a kiadásokról rövid időn belül megkezdik.

A gazdák tíz millió aranykorona részvényt jegyeznek a jegybankra.

Napok óta folytak tárgyalások a pénzügyminiszteriumban a gazda érdekképviseletek közhenjőitől, amelyeknek célja az volt, hogy az újonnan felállítandó jegybank alapítókéhez szükséges idegen valutát a gazdák részére biztosítsák. Ma délelőtt fejeződtek be az erre vonatkozó tárgyalások. Mint értesülünk az érte-

kezletnek sikerült olyan megállapodást létesíteni, amely a gazdák részére a részvényjegyzéshez szükséges külföldi nemes valutát biztosítja. A gazdák 10 millió aranykorona összegű részvényt fognak jegyezni, amely az újonnan felállítandó jegybank alapítókéjének harmad részét teszi ki.

Márk Endre virilissége az állandó választmány előtt.

A debreceni állandó választmány tegnap tartotta ülését dr. Hadhazy Zsigmond főispán elnöke alatt.

A választmány tárgyalta a magyar királyi közigazgatási bíróság leiratát, melyben tudatja a bíróság, hogy bizonyos szabálytalanság miatt

Márk Endre nyugalmazott polgármester virilisségét megsemmisítette. A választmány tudomásul vette a leiratot és átír a város polgármesteréhez, hogy a legközelebbi városi közgyűlésre a következő virilis pótagot hívja be.

Tájékoztató a budapesti árumintavásárra.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara XV-ik árumintavásárt f. évi május hó 31-től június 10-ig rendezi. A vásár a hazai gazdasági élet jelenlegi állapotáról, a magyar ipar fokozott teljesítményéről és a jelenlegi viszonyokhoz való alkalmazkodásáról fog tanúságot tenni. A gép, textil és bútorgyártás, valamint az ipari termelés minden ágát érintve a vásáron és ezúttal először könyvvásárral is rendeznek, amelyek kapcsolatban a grafikai és ezzel rokon iparok is bemutatásra kerülnek.

A vásár ugy, mint az előző években, az idén is a Városligeti iparszarnokban és a mellette levő pavillonban, a könyvvásár pedig az Andrásy-ut 69. sz. alatt levő régi műcsarnok helyiségében fog rendezettni. A budapesti kereskedelmi és iparkamara részéről kiadott vásári igazolványok alapján 1924. május 30-tól június 10-ig az összes magyar vasúton és hajózási vállalatok vonalain a rendes menetdíjnál 50 százalékkal olcsóbban lehet utazni. Az idegen államokban székelt külképviseleti hatóságainak a vásári igazolványok alapján május 30-tól június 10-ig 50 százalékkal olcsóbban láttaozzák a látogatók utazásait, sőt a fenti időben a határt nem láttaozzott utlevéllel is átléphetik és a vizumot a vásár területén utólagosan is aron be lehet szerezni.

Lakásról (szállásról), vagy magánlakásban a budapesti székesfővárosi idegenforgalmi hivatal (IV. kerület Haris Bazár I. felétele.) condoskodik. A vásár területére vamszabadraktárákka nyilatott és a beszállított árúk vasúton vagy hárón a dűszabás I. rész idevonatkozó szakasza értelmében dímentesen fognak a feladó hazai állomásokra visszazállítatni. A vásáron a következő hivatalos szervek működnek: A Magyar Királyi Utlevél kirendeltség, ahol az utólagos vizumok féláron

beszerezhetők. A Magyar Királyi Államrendőrség kirendeltsége, ahol a külföldi látogatók az előirt jelentéseket eszközlők, a Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal kirendeltsége, amely lakásügyben felvilágosítással szolgál, a Külforgalmi iroda képviselete, amely a látogatók behozatali és kivitelű kérelmeit azonnal elintézi, a Devizaközpont kirendeltsége, amely a fennálló devizakorlátozások tekintetében a vásár közönségének felvilágosításokat ad, külön posta és távirat hivatall, ahol ajánlott levelek is feladhatók. Bővebb felvilágosítások az árumintavásár ismertetőben találhatók, amelyek a vásár iroda (Budapest, V. Szemere-u. 6.) és a vásár képviselőinél dímentesen beszerezhetők.

A tanács felhívása a villamos vasúttársasághoz.

A városi tanács rendeletére a Piacutcai sétányt rendbehozzák. A munkálatok annyira előrehaladtak, hogy a héten befejeződik.

Ezzel kapcsolatban dr. Vargha Elemér h. főlegző a tegnapi tanácsülésen szóvaltozott, hogy a Kossuth-utca sarkán levő újság-pavillon mögött, hol a helyi vasút sínparc halad a sétányon át, esős időben olyan nagy sár és víz van, hogy szinte lehetetlenül teszi a közlekedést.

Egyannyi víz borítja a Nagytemplom előtt azt tért, ahol a villamos két sínparcra a betonládát metszi. Vargha h. főlegző és Borsos József műszaki tanácsossal együtt azt a javaslatot terjesztette a tanácshoz, hogy a tanács írjon át a helyi vasúthoz, hogy vagy emelje fel a sínparcokat, vagy vízleeresztőt csináltasson. Mert így nem lehet tovább hagyni a két tért.

A tanács magágyá tette a javaslatot és utasította az illetékes ügyosztályt az átvart elkészítésére.

Hogya csuzos keze-lába Indaszesz az orvassága.

Gyártja: Inda Művek R.-T. Budapest, X., Szapáry-utca 31. — Képvisele Debrecen és vidéke részére BIRÓ SANDOR kereskedelmi ügynöksége.

Figyelem!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

műköszörüldémet

férjem halála után továbbra is fentartom. Pesti segédet alkalmaztam, szakmába vágó éles tárgyak köszörülését felelősséggel elvállalom. Raktáron tartok mindennemű solingeni acélárut. Kérem a n. é. közönség szives pártfogását. Maradtam tisztelettel: ÖZV. PACZAUER LÁSZLÓNÉ.

Megindult a jegyzés a nagyerdei strandfürdőre

Neogyven jegyzés az első napom.

Debrecen város tanácsa elismerésre méltó igyekezettel dolgozik a nagyerdei újvári fürdő megvalósításán.

Maga a város 500 millió korona erejéig akar a vállalkozásban részt venni, míg a másik 500 milliót a közönség köréből akarja összeszerezni.

Dr. Magoss György polgármester felhívása áldozatkész fülekre talált és a polgármesteri titkári hivatalban kitett iven az első napon 40 jegyzés történt.

A részvény egy millió papír koronában van megállapítva. Tekintve pénzünk

mai csekély vásárló erejét, ez az összeg alig békébeli 60 koronának felel meg.

A városi tanács tekintettel a nagy érdeklődésre ezutan nemcsak a polgármesteri hivatalban, hanem máshelyen is tart aláírási íveket. Az eddigi jegyzések-ből és a nagy érdeklődésből azt reméli, hogy a szükséges 500 millió koronát rövidesen összetudja hozni.

Ohajtandó volna, hogy az összeg összegyűjön és a nagyerdei strandfürdő felépüljön, hogy ezáltal egy igen fontos kultur és egészségügyi intézményvel gyarapodna Debrecen városa.

A budapesti nyomdászstrájk ügyében a főnökök és munkások közt megszakadtak a tárgyalások.

Kedden egész nap folyt a tárgyalás a munkaadók és a munkás érdekeltségek között. Szerdán délelőtt 11 órától este-ig tartott a tárgyalás, amelyen sikerült is egyezséget kötni. A munkásság képviselői elfogadták a munkaadók által felajánlott bértárgyalást, azzal a módosítással, hogy hetenként nagyobb összegeket folyósítsanak munkásságnak, mint a mennyit eredetileg felajánlottak. A munkaadók ugyanis pénteken olyan megállapodást kívántak kötni, hogy négy hónap alatt fokozatosan oly mértékben rendezik a béreket, hogy a negyedik hónap első hetében már valamennyi nyomdában elérjék a békebeli fizetésnek 20 százalékát. A bizalmi férfiak tanácsa az indexszám alapul vétele mellett ezt az ajánlatot a keddi tárgyalás során egy módosította, hogy 8 héten alapította meg a bértárgyalás skáláját. A munkás-érdekegyeztető bizottság tagjai ebbe is beleegyeztek, a bizalmi testület azonban a főnökegyeztető meglepetésére elvetette a közös bétegyeztető bizottság javasla-

tát. Az eredeti terv az volt, hogy ha a főbizalmi testület visszautasítja az egyeztető bizottság javaslatát, leszavaztatják az egész nyomdai munkásságot. A szavazás azonban mindeddig nem történt meg és erre vonatkozóan a nyomdász szakszervezet vezetősége nem is tett semmiféle intézkedést. A tárgyalások tehát újból megszakadtak és a nyomdafőnökök és a munkások között egyelőre állásfoglalás sincs a meg egyezésre. A nyomdafőnökök álláspontja az, hogy ők a munkás részéről elmentek a teljesítőképeség legvégső határáig és nagyobb bértárgyalást nem adhattak. A munkásság körében ugyancsak meglepetést keltett a főbizalmi testület határozata, mivel a munkásság jelentős része dolgozni akar.

A lapkiadók szindikátusa a strájk ügyében ma küldöttségével felkereste Bethlen István gróf miniszterelnököt, aki ma reggel érkezett a fővárosba és nyomban elf is foglalta hivatalát. A miniszterelnök délután 1 órakor fogadta a lapkiadók szindikátusát.

Megkell csinálni a hortobágyi létesítményeket.

A városi költségvetés tárgyalásánál a gazdasági bizottság tegnapi ülésén a gazdák erőteljesen követelték, hogy a Hortobágyon a tavalyi tervbe vett, de végre nem hajtott létesítményeket, melyek az idén is tervbe vannak véve csinálják meg.

A Hortobágy ma a város legjövedelmezőbb birtoka. Mégis a gazdák szerint, a város erre fordít a legkevesebbet. Nem szabad annak előfordulni, hogy az állat koroda javítására felvett költséget a háztartási bizottság törölje. A két állatorvosi lakás felépítését minden évben terv-

beveszik, de még az idén sem vettek hozzá egy téglát se.

Ugy ezeket, mint más létesítményeket meg kell csinálni. Nem lehet a Hortobágy a legjobb fejős, melynek jövedelmét más szükségletek foltózására fordítják.

Végül főnkre megy minden a Hortobágyon, ha nem tataroznak rajta semmit és nem fordítanak gondot a legelő javítására.

A gazdák elvannak határozva, hogy a fenti szándékaikat minden fórumon keresztül viszik.

Harminc halottja van a bellinzonai vasuti szerencsétlenségnek.

Berlin, április 24. A lapok jelentése szerint a bellinzonai vasuti szerencsétlenség színhelyén tegnap délutánig 30 halottat és 30 súlyos sebesültet találtak. Az áldozatok között van a két vonat mozdonyvezetője. Az áldozatok nagy részének személyazonosságát nem tudták megállapítani, mert a holttestek teljesen megszenneseledtek. Motta szövetségi tanácsos, valamint a svájci szövetségi vasutak vezérigazgatója Bellinzonába utazott. Az előzetes vizsgálat kiderítette, hogy a luzerni gyorsvonat vezetője nem vette észre Bellinzonában a tilos jelzést. A két vonat összeütközése alkalmával a Milanoból érkező vonat gazzal világitott kocsija, a gazzal telt tartály felrobbanása következtében kigyuladt. Ennek a kocsinak valamennyi utasa a lángokba veszett. Az utasok jórészt nemetek voltak. A szerencsétlenség okozta kár igen nagy.

A Hanauer Zeitung értesülése szerint Helfferich birodalmi gyűlési képviselőnek az volt a szándéka, hogy Olaszországi útja előtt Bellinzonában mond beszédet a választási hadjárat befejezése előtt. Bellinzonába Helfferich eddig még nem érkezett meg és Hanauban és Mannheimban sincs róla semmi hír.

A gotthardi vasúton történt szerencsétlenségről a svájci szövetségi vasutak vezérigazgatója a következő hivatalos közleményt adta ki:

Április 23-án, hajnalban fel 3 órakor a Bellinzonából elindított vonat és a menetrend szerint közlekedő 17-es számú vonat a san-paulói rendező pályaudvar első kitérőjénél összeütközött.

Mind két vonat kettős mozdonyval haladt. A bellinzonai vonat első, futó-

kocsi után következő bázeli 4 tengelyes első és második osztályú kocsija, amelynek gázvilágítása volt, kigyuladt. Az utasok közül eddig még pontosan meg nem állapított számú utas elégett. Elégett továbbá az utána következő olasz első és második osztályú négy tengelyű kocsi is. A lokomotív személyzetéből két mozdonyvezető és három futó halt meg. Az anyagi kár nagy.

A szerencsétlenség úgy történt, hogy a Bazel-mülhauzi éjszakai gyorsvonat személyzete nem vette figyelembe, hogy a bellinzonai pályaudvar bejárati jelzője tiloson áll. A váltók utólagos megvizsgálásakor megállapították, hogy előiras szerint voltak állítva. A két vonat elé elektromos mozdony volt kapcsolva, a melyek teljes sebességgel egymásba futottak. A két első lokomotív a magassba emelkedett, majd a sínekre zuhant.

A szerencsétlenségért felelős mozdonyvezető meghalt.

TITANELLI MIKLÓS
Kőfaragó-mester
WESSELÉNYI-TÉR 10.
Elvállal: mindenféle síremlékek, sírboltok, hősi emlékek, épület munkáknak műköből és termésköből való elkészítését. Árak legutányosabbak. Kész sírkövek telepemen :-: kaphatók. :-:

Két millióba kerül a Kálvintér parkirozása

Ujabbán Debrecen város nagy igyekezettel fogott hozzá a város szoptatásához. Igyekeznek az utcák elromlott burkolatát kijavítani. Legujabbán a Hatvan-utca közepi burkolatát, a városház mögötti járdát javítgatja és a Kálvintérnek a Csokonai szobor mögötti részét parkirozza.

A kövezési munkálatok már előre haladtak, most a parkirozás következik. Erre kért Pohl Ferenc köztisztviselő a tanácstól két millió koronát hitelt.

A tegnapi tanácsülés Magoss György polgármester javaslatára utasította a házpengztárt, hogy a két millió koronát haladéktalanul utalja ki a főkeresnek, aki a munkálatok elvégzésekor tartozik az elszámolást a tanácshoz benyújtani.

Megszökött banktisztviselő.

Budapest, ápr. 24. Szabadkáról írják a budapesti rendőrségnek, hogy Ujvidékről megszökött Kuksz Ödön banktisztviselő. Egy ottani banknál sikkasztást és csalást követett el 200 ezer dinárral károsította meg az intézetet. Feleségétől 50 ezer dinár értékű ékszereket lopott el. A rendőrség keresi.

Családi dráma Ujpesten

Budapest, ápr. 24. Csütörtökön délután Ujpesten az A-pád-utca 97. sz. házban Kemény Dezső feleségét a bal karján revolverrel megsebesítette, azután önmaga ellen fordította a fegyvert és szíven lötte magát. — Azonnal meghalt. Az asszonyt a mentők a kórházba szállították. A véres családi dráma a házastársak között kitört féltékenységből keletkezett.

Só ára.

A m. kir. pénzügyminiszter ur 1924. évi 45700-1924. számú rendelete alapján a hatósági só árát 1924. évi április 20-tól a m. kir. pénzügyigazgatósággal egyetértéssel a következőkben állapított meg:

1. Egy mm-át meghaladó mennyiségben Svaszta Károly és társa, valamint Honig Emil sónyakkereskedők raktárában csak nélkül átvéve mm-ként.

darbos (alak) só	428.000 K
darált só	428.000 K

Esetleges szakhasználat a felek között szabad megállapodás tárgyát képezi. A nagykereskedő használati díj címén mm-ként 6000 koronát számíthat fel.

2. Közvetlen fogyasztás célját szolgáló forgalomban csomagolás nélkül minden kereskedésben, holhatósági sóárusítás van kg-ként.

darbos (alak) só	5000 K
darált só	5000 K

Vásárló kívánságára kereskedő köteles a söt papirzacskóban csomagolva kiszolgáltatni, a csomagoló anyagért minden megkezdett kg. után 150 koronát számíthat fel.

A készletben levő sómennyiséget ez alkalommal nem kell bejelenteni. Debrecen, 1924. április 24.

Polgármester.

DREHER
BAKKSÖR
NAGYSZERŰ

Kapható az Arany Bika és Angol Királynő szállókban és minden jobb helyen.

A Békéssy Béla Vivóklub ez évi klubbajnoksága

Lezárták a nevezéseket. A verseny bíróság tagjai. Érmek és értékes tiszteletdíjak. A hősök serlejének felavatása.

Békéssy Béla Vivóklub 1924. évi klubbajnokságai, mint tegnapi számunkban is megírtuk, f. hó 26-án, szombaton délután 5 órakor lesz a ref. főgimnázium tornatermében. Ma már a nevezéseket is lezárták.

Indulnak, seniorok: Beczner József őrnagy, Majerszky Béla, dr. Majerszky Jenő, Taubler Gyula őrnagy, dr. Tolnay Kálmán, Szabó Gyula rendőrkapitány. Juniorok: Fuzessy Péter főhadnagy, Kardos Mátyas, Nagy Imre gazdasz, Sipos Mihály, Temesváry Gerő főhadnagyok, Simon Imre és Waldmann Jenő.

A verseny bíróságban a régi vivó gárda kitűnő tagjai: Feldmann Sándor bankigazgató, dr. Hajnal Dezső fogorvos és dr. Vitéz Vértés Béla foglalkozó helyet.

A senior verseny négy első helyezettje, a junior verseny 3 első helyezettje tiszteletdíjjal lesz kitüntetve.

A senior verseny első helyezettje egyúttal védi a kereskedelmi csarnok értékes vándordíját.

Az érmek, tiszteletdíjak és a gyönyörű, szép vándordíj az Általános Forgalmi bank kirakatában megtekinthető.

Helyárok: ülőhely 10.000 K, állóhely 5000 K, diákjegy 3000 K. Clubtagok belépőjegyét nem fizetnek.

Verseny után a Gambinusban társas vacsora családtagokkal, ahol a Szegeden nyert „Hősök serlege” is fel lesz avatva.

Vacsorajegy 30.000 K. Feliratkozni az Angolmagyar bankban lehet.

A vivó versenyt és a társas vacsorát általános nagy érdeklődés előzi meg.

Ujdonságok.

György napja Debrecenben.

Tegnap tartották nevenapijukat a Györgyök. A városházán dr. Magoss György polgármestert üdvözölte a tanács, a városi tisztviselők kara, a barátok és tisztelők nagy serege pedig a lakásán kereste föl a kiváló és népszerű polgármestert.

A debreceni járásbírósgán Koós Györgyöt, a járásbírósg helyettes elnökét üdvözölték a kollegák és jó ismerősök.

A Máv. műhelye Kabay György műhelyfőnököt szerenádál és misoros előadással tisztelte meg. A barátok és tisztelők által rendezett estély a kora hajnali órákban ért véget.

A kollégiumban Kiss Györgyöt, a gyakorló iskola érdemes vezetőjét keverte fel és üdvözölték kollegái és tisztelői. Az üdvözlők között volt Márk Endre udvari tanácsos, Vasady Lajos királyi tanfelügyelő is. Az öreg pedagógus visszavonulása előestéjén igen melegen ünnepelték a barátok és tisztelők.

Miniszteri kiküldöttek a Táblán. Dr. Téry Béla kir. kuriai tanácselnök, a m. kir. igazságügyminiszterium törvényelőkészítő osztályának főnöke és, dr. Javornitzky Jenő miniszteri számvevősegi főtanácsos szerdán este Debrecenbe érkeztek és mint miniszteri kiküldöttek a kir. itélőtáblán tartott igazságügyi segédhivatali tisztviselői vizsgán vettek részt.

Ujra be kell jelenteni a létszámcsökkentés adatait. A város még a múlt évben végrehajtotta a megállapított létszámcsökkentést a tisztikarban s annak adatait be is jelentette a miniszteriumnak. Tekintettel azonban arra, hogy ennek a kötelezettségnek több törvényhatóság nem tett eleget, vagy a beküldött adatok hiányosak voltak s a miniszter pedig a létszámcsökkentés végrehajtásáról jelentést akar tenni a nemzetgyűlésnek, a helyügyminiszter újra utasította a törvényhatóságokat, így Debrecen is, hogy a végelbírás alá vont tisztviselők adatait újra jelentsek be.

A városi tisztifőügyviszi állásra beérkezett két pályázatra névze dr. Hadházy Zsigmond főispán ártit a polgármesterhez és felhívta, hogy a feltételeknek mindenben megfelelő pályázat ügyét az április hó végén tartandó közgyűlés tárgysorozatába vegyük be. Így tehát az eddigi dispoziciók szerint április 30-án tartandó városi közgyűlésen választják meg a két pályázó közül Debrecen új tisztifőügyviszét.

A kir. táblákon szervezett igazságügyi segédhivatali tisztviselői vizsgák Debrecenben a f. hó 24-én, (csütörtökön) tartottak meg. A vizsgára jelentkezők száma a kir. tábla területén levő bíróságok személyzetéből 14 volt, a vizsgázott jelentkezők száma 9. A vizsgákon dr. Téry Gyula kir. kuriai tanácselnök a m. kir. igazságügyminiszterium törvényelőkészítő osztályának főnöke emokolt, tagokul pedig dr. Homola László kir. itélőtáblai elnöki titkár, Szép László kir. törvényszéki bíró, dr. Eöry Kálmán kir. ügyész és dr. Javornitzky Jenő m. kir. számvevősegi főtanácsos vettek részt.

Magasárban veszek vastag tükrököt, Sínkovits tükrögvártás, üvegcsiszolás Sziv 14-15. Telefon 356.

A főispán utja. Dr. Hadházy Zsigmond Debrecen és Hajdúvármegye főispánja holnap reggel a gyorsvonattal Budapestre utazik.

Felhívás. Felhívom a DMTK. jártékosait, hogy a ma pénteken délután 3 órakor a tréningen okvetlen jelenjenek meg. Az intéző.

Két-két millió korona büntetés. Orosz László és Pávai József debreceni hentesek még 1922-ben a Somossy Istvántól megvették és a Hentesáru gyár rt.-nak eladták 66 mázsa szalonna ára után járó 67.000 korona forgalmi adót nem fizették be az állampénztárba. A vádlottak tagadták a terhükre rótt cselekményt, a tanúk ellene vallottak, ezért a két vádlottat a bíróság fejenként két-két millió korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Petrás Sári férjhez ment. Petrás Sárít tegnapelött oltárhoz vezette M. Crocker, a londoni Times budapesti szerkesztője. A művésznő nem válik meg a szinpadtól.

Nem engedik el a Manz vigalmi adóját. A Manz azzal kérelemmel járult a városi tanácshoz, hogy az április 26-án a Zenedében tartandó kultur estélyén a vigalmi adót engedje el. A tegnapi tanácsülés foglalkozott a kérelemmel és úgy határozott, hogy a kérelmet nem teljesíti, mert a műsoron szavalt és zongora szám is van. A szabályrendelet ez esetben nem engedi meg az elengedést.

Tolvaj a faskamarában. Szepesi Mór Piac-utcai lakos ügynök faskamaráját az elmúlt énel ismeretlen tettes feltörte és a felhalmazott fakészlet jórészt elszállította.

Elloptak egy szekér téglát. Csorba J.József Kónya-telepi lakon panaszt tett a rendőrségen, hogy az udvarán lévő téglából egy szekérnyit ismeretlen egrén elszállított.

Két és fél milliót loptak el tőle. Fazekas János debreceni lakos Nyiregyházi útra Debrecenbe. Utközben zsebéből 25 darab 100.000 koronást elloptak. Itt vette észre. Az állomási rendőrség-nél tett panaszt.

Tükrögvártás, üvegcsiszolás. régi tükrök újítottása Sínkovits Béla üvegműipari vállalata. Sziv-utca 14-15. Telefon 356.

Közgazdaság.

A Debreceni Első Takarékpénztár ez évi rendes kisorsolását 4 és fél százalékos zálogleveleire folyó hó 26-án délelőtt 11 órakor tartja meg.

Tisztítsa, festesse,

tavaszi férfi és női ruhált, csipke, batiz, congré függönyét, gallért, kézelőt és inget

WACHA RÓBERT

ruhafestő, vegytisztító és gőzmosó gyárában. Szegben, olcsóbban, mint bárhol.

Debrecen, Simonffy-utca 55.

Razzia a zsbivásárban

Elkobzott lopott tárgyak, letartóztatások.

A rendőrség tegnap a zsbivásárban razziaát tartott, ahol sok kincstár tulajdonát képező tárgyat elkoboztak. Sokakat előállítottak, többeket letartóztattak orgazdaság miatt. A razziaát a rendőrség a katonai hatóságok kérésére hajtotta végre.

Színház.

Április 25-én, pénteken: **Szambul rózsája**, D) bérlet.

Április 26-án, szombaton: **Szambul rózsája**, A) bérlet.

Április 27-én, vasárnap délután: **A kék postakocsi**.

Április 27-én, vasárnap este: **Szambul rózsája**.

Két ujdonság a Csokonai színházban.

A jövő héten két ujdonsággal lép meg a Csokonai színház igazgatósága a közönséget. Hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön a Vén gazember, pénteken és szombatn a Mészáros utána következő napokon pedig a Mézkalács daljáték kerül előadásra.

Halálfejú fiatalasszony

Rajongva szereti a férje.

Hosszu ideig hitegette házasság ígéreteivel Wallace Jones londoni kereskedő a huszesztendő Dora Cusden, aki türelmesen várakozott az esküvő napjának kitűzésére. Szerelmes volt Jonesbe és bizott benne. Néhány hónappal ez előtt azonban megtudta, hogy Jones hűtlenül elhagyta s már feleségül is vett egy másik leányt. Kétségbeesésében bosszút akart állni volt **völegényén**. Vitriolt vásárolt és elment Jones lakására. Le akarta önteni Jones vitriollal, de ebben a pillanatban odaugrott elébe Jonesné s az ő arcát érte a muró folyadék Dora Cusden a bíróság elé került s a tárgyalás olyan volt, mint egy megrázó dráma.

Elmondotta Dora Cusden a bíróság előtt, hogy mennyire szereti Jonesét s milyen nagy kétségbeesés szállta meg, amikor megtudta hűtlenségét. A tanúkihallgatások során megjelent a bíróság előtt Jonesné is. Fátvöllal volt letakarva arca. A bíró látni akarta a vitriol nyomait s arra kérte Jonesnét, hogy vegye le fátvöllát Jonesné engedelmeskedett. Mikor lehullott arcáról a fátvöl, a bíró és mindenki, aki a teremben volt, megröbbenve nézte a rettenetesen elcsúfolt arcot. Valaha gyönyörű arca volt Jonesnének s most valóságos halálfejú került elő a fátvöl alól. A vitriol leégette arcáról a húst. Szánakozva intett a bíró a szerencsétlen asszonynak, hogy fátvöllazza el arcát. A férfi ezalatt csendesen zokogott. Odament szerencsétlen fiatal feleségéhez s gyöngéden átölelte.

— Szerencsétlenségem — mondotta az elcsúfított fiatal asszony a bíróság előtt — most már nem okoz nekem semmi fájdalmat. Meggyőződtem róla, hogy férjem igazán szeret és szerelmünket egyáltalában nem befolyásolta arcom rütség. Férjem nagy gyöngédséggel mindent elkövet, hogy boldognak érezzem magamat.

A bíróság meghatva hallgatva ezt a vallomást, de meghatotta a vádlott viselkedése is. Dora Cusden, amikor a szerencsétlen Jonesné vallomását hallotta, zokogva mondotta a bírónak:

— Már megbűnhödtem azért, amit tettem, nincs olyan büntetés, mellyel jobban sújthatnának. Látom, hogy Jones mennyire szereti feleségét. — ennél nagyobb fájdalom nem lehet számomra.

Olvassa el a VILLAN
vasárnapi számát

